

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 3.6.2009
KOM(2009) 257 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

Den fælles forpligtelse til at løfte beskæftigelsen

DA

DA

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

Den fælles forpligtelse til at løfte beskæftigelsen

1. INDLEDNING

Lavkonjunktoren har de alvorligste konsekvenser for mennesker: den største udfordring for EU må i dag være at forhindre udbredt arbejdsløshed, at øge jobskabelsen og bane vejen for økonomisk fornyelse, bæredygtig genopretning og vækst. Det kan kun opnås gennem et stærkere samarbejde mellem alle berørte parter, bedre samordning af politikkerne og gensidig læring, dvs. med en fælles tilgang til udformning og gennemførelse af de rette politikker og aktioner, nemlig at bevare bæredygtige job i sunde erhvervsaktiviteter og hjælpe mennesker med at komme i produktiv beskæftigelse, støtte de mest sårbare og træffe forberedelser til fremtidens job og færdigheder. De foranstaltninger, der er nødvendige for at bekæmpe den nuværende krises sociale og beskæftigelsesmæssige virkninger skal ledsages af nødvendige strukturreformer, som tager de langfristede udfordringer op, dvs. globalisering, demografiske ændringer og klimaændringer.

Det blev med EU's Lissabonstrategi understreget, at jobskabelse er afhængig af aktive beskæftigelsespolitikker, solide makroøkonomiske rammer, investeringer i kvalifikationer, forskning og infrastruktur, bedre lovgivning og fremme af iværksætter og innovation. EU reagerede hurtigt på krisen og udarbejdede en europæisk økonomisk genopretningsplan, der fremhævede behovet for at imødegå krisens virkninger for jobsituationen; de første virkninger af planen ser allerede lovende ud, og de sociale sikkerhedsnet spiller en stabiliserende rolle. De foranstaltninger til genopretning, medlemsstaterne har truffet, er i vidt omfang i tråd med EU's langfristede reformmålsætninger (jf. bilag 1).

Der er imidlertid brug for en supplerende indsats, fordi situationen på arbejdsmarkedet fortsat forværres som følge af den økonomiske nedgang. Siden Det Europæiske Råds møde i foråret har Kommissionen, medlemsstaterne, Europa-Parlamentet, arbejdsmarkedets parter og repræsentanter for civilsamfundet arbejdet for at finde den bedste måde at afbøde krisens virkninger på arbejdspladserne på.

2. DEN FÆLLES FORPLIGTELSE TIL AT LØFTE BESKÆFTIGELSEN: DE VIGTIGSTE PRIORITERINGER OG AKTIONER

EU er ikke kun nødt til at gribe ind over for lavkonjunktoren, men skal vende den til en chance for at skabe en mere produktiv og mere innovativ lavemissionsøkonomi, hvor arbejdstagerne har flere kvalifikationer, en økonomi med åbne og rummelige arbejdsmarkeder, der resulterer i et mere lige samfund med større sammenhængskraft og arbejdspladser, der tager hensyn til alder, ligestilling mellem kønnene og balancen mellem arbejdsliv og fritid. Det kan ikke være et engangstiltag, men snarere en kontinuerlig og samlet proces.

De europæiske arbejdsmarkeder vil blive dybt forandret som følge af krisen. Arbejdstagerne og virksomhederne skal have de nødvendige midler til at tilpasse sig den ændrede virkelighed, dvs. fastholde gode arbejdspladser, forbedre kvalifikationerne på alle niveauer, få folk i arbejde igen og fastsætte vilkårene for skabelse af nye job. "Grønne job" har potentialet til at blive et vigtigt vækstsegment på fremtidens arbejdsmarkeder i EU: allerede i dag kan over 20 mio. job i EU betragtes som "grønne" (10 % af den samlede beskæftigelse), og nye oplysninger viser, at alene antallet af arbejdspladser i den vedvarende energisektor har potentialet til at blive fordoblet inden 2020¹.

Fleksibilitet og sikkerhed – flexicurity – er stadig den rette vej til at modernisere arbejdsmarkederne og forbedre arbejdsmarkedernes tilpasningsevne, øge konkurrenceevnen og forberede genopretningen; Kommissionen kan kun udtrykke tilfredshed med, at arbejdsmarkedets parter i EU som led i deres fælles arbejdsprogram har indgået en aftale om at overvåge gennemførelsen af EU's fælles principper for flexicurity og drage fælles konklusioner heraf.

I Kommissionens meddelelse "Fremdrift i den europæiske genopretning"² blev der skitseret en række elementer, der kan hjælpe medlemsstaterne med at udforme og gennemføre passende og effektive beskæftigelsespolitikker. På grundlag heraf bidrog Det Europæiske Råd på sit forårsmøde og de tre workshoper om beskæftigelse i Madrid, Stockholm og Prag til at fastsætte **tre centrale prioriteringer**: opretholdelse af beskæftigelsen, jobskabelse og fremme af mobiliteten; forbedring af kompetencer og matchning med arbejdsmarkedets behov; samt øget adgang til beskæftigelse. På beskæftigelsestopmødet den 7. maj var det derudover muligt at udveksle synspunkter om disse prioriteringer, og der blev fundet fælles opbakning til 10 aktioner³.

På grundlag af denne fælles indsats fremsættes der i meddelelsen forslag om en fælles EU-forpligtelse til at løfte beskæftigelsen, hvor samarbejdet om de tre centrale prioriteringer styrkes mellem EU, EU's medlemsstater og arbejdsmarkedets parter i EU, idet der sættes fokus på konkrete tiltag, der understøttes med alle eksisterende EU-instrumenter, ikke mindst Den Europæiske Socialfond (ESF) og Den Europæiske Fond for Tilpasning til Globaliseringen. Prioriteringerne og tiltagene bør tilpasses de enkelte medlemsstaters ændrede arbejdsmarked og budgetsituation og bør optimere EU-tiltagenes merværdi ved at støtte medlemsstaternes og arbejdsmarkedets parter indsats. Den fælles forpligtelse bør bidrage til den rolle, EU spiller i udformningen af det internationale samfunds globale indsats for at sikre genopretning og bæredygtig vækst. På de sociale trepartstopmøder vil Kommissionen, medlemsstaterne og arbejdsmarkedets parter drøfte, hvordan gennemførelsen skrider frem.

2.1. OPRETHOLDELSE AF BESKÆFTIGELSEN, JOBSKABELSE OG FREMME AF MOBILITETEN

Ordninger for midlertidigt nedsat arbejdstid har været et effektivt middel til at opretholde beskæftigelsen i flere medlemsstater, især hvis de har været ledsaget af økonomisk støtte til at opveje indtægtstab og finansiere efteruddannelse. De er en

¹ Jf. http://ec.europa.eu/energy/renewables/studies/doc/renewables/2009_employ_res_report.pdf

² KOM(2009) 114 af 4.3.2009.

³ Jf. <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=103&langId=da&eventsId=173&furtherEvents=yes>

vigtig del af EU's principper for flexicurity og for de nationale tilgange til flexicurity. Sådanne ordninger kan betyde, at virksomhederne undgår betragtelige udgifter til fyring og (gen)ansættelse, at virksomhederne ikke mister specialuddannet menneskelig kapital, og at arbejdstagernes beskæftigelsesegnethed samtidig forbedres. Ordningerne bør være midlertidige og nøje målrettede, må ikke undergrave arbejdskraftens beskæftigelsesfrekvens og konkurrenceevne, og små og mellemstore virksomheder og ikke-fastansatte arbejdstagere bør kunne udnytte sådanne ordninger.

Jobskabelse kræver det rette miljø for iværksætter, innovation og selvstændig erhvervsvirksomhed, ligesom der bør fokuseres skarpere på en efterspørgselspolitik. Tilsvarende kan konkret foregribelse og styring af virksomhedsomlægninger – med deltagelse af virksomheder, arbejdstagere, arbejdsmarkedets parter og offentlige myndigheder – forbedre konkurrenceevnen og tilpasningsevnen og sikre arbejdstagernes videre karriere, samtidig med at regionernes og lokalsamfundenes økonomiske struktur bevares. Kommissionen udtrykker tilfredshed med, at arbejdsmarkedets parter i EU har gjort fælles sag vedrørende omlægninger, da dette kan danne grundlag for en bedre begrundet praksis. Aftaler mellem arbejdsformidlinger og arbejdsmarkedets parter kunne sikre, at arbejdstagere, der afskediges, får den nødvendige støtte til at finde ny beskæftigelse, også efteruddannelse. Medlemsstaterne kan yde statsstøtte til nystartede små virksomheder i støtteberettigede regioner eller til virksomheder, der oprettes af kvinder. Eurofound (Det Europæiske Institut til Forbedring af Leve- og Arbejdsvilkårene) og Cedefop (Det Europæiske Center for Udvikling af Erhvervsuddannelse) vil blive bedt om at stille information og ekspertviden til rådighed om, hvordan ændringer styres, og hvordan man forudsiger behovet for bestemte kvalifikationer.

Selv midt i den nuværende krise er der mange ubesatte stillinger i EU, fordi arbejdstagernes kvalifikationer ikke matcher med arbejdsmarkedets behov. Arbejdstagere, der mister deres job, bør have bedre mulighed for at søge beskæftigelse i udlandet uden at miste retten til arbejdsløshedsunderstøttelse i deres bopælsland; denne mulighed findes, men er normalt begrænset til en kort periode på tre måneder. Mobiliteten er også meget begrænset for øjeblikket, også for lærlinge og praktikanter, på grund af de meget forskellige forhold i medlemsstaterne og på grund af borgernes manglende kendskab til mulighederne for mobilitet. De offentlige arbejdsformidlinger spiller en hovedrolle i denne sammenhæng. Effektiv gennemførelse af direktivet om udstationering af arbejdstagere kræver et styrket administrativt samarbejde og udveksling af eksempler på god praksis.

Forslag til prioriterede tiltag

Bedre udnyttelse af ordningerne for midlertidigt nedsat arbejdstid

- Medlemsstaterne udarbejder med støtte fra Den Europæiske Socialfond (ESF) effektive ordninger for at bevare den levedygtige beskæftigelse og optimere virkningerne af ordningerne for midlertidigt nedsat arbejdstid og efteruddannelse og undgår samtidig negativt afsmittende virkninger (jf. bilag 2).

Bedre foregribelse og forvaltning af omlægninger

- Kommissionen har udarbejdet en praktisk vejledning vedrørende omlægninger ("Toolkit for restructuring"⁴); dette kunne danne grundlag for en udveksling af erfaringer mellem alle berørte parter og føre til udvikling af bedste praksis for at gøre det lettere at foregribe og styre virksomhedsomlægninger med støtte fra ESF.
- For at gøre det lettere at foretage omlægninger kunne arbejdsmarkedets parter oprette sektorspecifikke partnerskaber, dvs. der bør med støtte fra ESF lægges særlige handlingsplaner og indgå byrdefordelingsaftaler med de regionale og lokale myndigheder. Med støtte fra Kommissionen kunne sådanne partnerskaber være løsningen for de sektorer, der i hele EU står over for udfordringer, idet man kunne bruge bilindustrien som eksempel. Tilsvarende bør arbejdsmarkedets parter og de lokale myndigheder så vidt muligt indgå forud forhandlede aftaler for at hjælpe arbejdstagere, der risikerer at blive afskediget, med at finde et nyt job ved hjælp af efteruddannelse, coaching og jobsøgning; ledighed bør være sidste udvej.

Nyt skub i jobskabelse

- Medlemsstaterne bør fremskynde arbejdet med at skabe et iværksættervenligt miljø, f.eks. ved at gennemføre en bæredygtig sænkning af de ikke-lønrelaterede arbejdskraftomkostninger, herunder beskatning, investere i forskning og infrastruktur, mindske de administrative byrder, fremme bedre lovgivning og tilskynde til oprettelse af små og mellemstore virksomheder.
- Medlemsstaterne bør sammen med arbejdsmarkedets parter og med støtte fra ESF bistå arbejdsløse og unge med at starte egen virksomhed på et bæredygtigt grundlag, f.eks. ved at stille virksomhedskurser og startkapital til rådighed.

Fremme af mobilitet

- Kommissionen vil iværksætte en omfattende oplysningskampagne om mulighederne for mobilitet i EU ved at anvende jobannonceportalen "EURES"⁵. Kommissionen vil ligeledes oprette en ny "Match and Map"-onlinetjeneste med et pilottiltag, der forventes klar sidst i 2009, og som skal indeholde oplysninger om stillinger, lærings- og uddannelsesmuligheder med det formål at matche en persons kvalifikationer med de ledige job i hele EU.
- Medlemsstaterne opfordres til at forlænge retten til arbejdsløshedsunderstøttelse til seks måneder for arbejdsløse borgere, der søger arbejde i en anden medlemsstat.

2.2. FORBEDRING AF KOMPETENCER OG MATCHNING MED ARBEJDSMARKEDETS BEHOV

Fremgangen i EU afhænger af EU's evne til at skabe konkurrencedygtige og bæredygtige job, der udføres af en højt kvalificeret arbejdsstyrke: en fælles tilgang til at forbedre kompetencerne på alle niveauer er af afgørende betydning, både for at

⁴ Jf. <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=103&langId=da>
⁵ <http://ec.europa.eu/eures/home.jsp?lang=da&langChanged=true>

tackle krisens beskæftigelsesvirkninger på kort sigt og for at bane vejen for en konkurrencedygtig og vidensbaseret lavemissionsøkonomi.

Uddannelse og erhvervsuddannelse skal have større relevans for arbejdsmarkedets behov, også i de traditionelle erhverv: De unge har brug for de rette kvalifikationer til at gribe chancerne for at få et job med det samme og de tværfaglige kvalifikationer til at tilpasse sig et arbejdsmarked under hastig forandring. Det hæmmer mulighederne for at få beskæftigelse, at kvalifikationer og kompetencer, der er erhvervet ved uformel læring, ikke altid anerkendes. Dialogen mellem arbejdsmarkedets parter spiller en vigtig rolle i bestemmelsen, erhvervelsen og anerkendelsen af kvalifikationer, især i de nye vækstsektorer.

For at gribe mulighederne for genopretning og fremme social innovation er det også, som omhandlet i "Nye kvalifikationer til nye job"-initiativet, vigtigt at kortlægge, hvilke kvalifikationer der er og bliver behov for nu og i fremtiden. I nogle medlemsstater er der nedsat sektorspecifikke udvalg for beskæftigelse og kvalifikationer, som allerede nu forener erhvervslivet, arbejdsmarkedets parter og de offentlige myndigheder i kortlægningen af fremtidige behov; en række partnerskaber mellem universiteter og erhvervsliv har til sigte at forbedre fastlæggelsen af læseplaner, iværksætter- og overførsel af viden. Disse initiativer bør være almindelig praksis og danne grundlag for uddannelses- og erhvervsuddannelsesprogrammer.

Behovet for at modernisere uddannelserne og erhvervsuddannelserne er ikke dækket ind med en grunduddannelse. Det er dokumenteret, at virksomheder, der ikke efteruddanner deres ansatte, har dobbelt så stor risiko for at måtte lukke som de andre. Især små og mellemstore virksomheder og innovative virksomheder har ofte brug for målrettet støtte, da en af deres største udfordringer er at skaffe kvalificeret arbejdskraft, og da de må kæmpe med større finansielle forhindringer end større virksomheder. Hvis de offentlige myndigheder, virksomhederne og arbejdsmarkedets parter gik sammen om en finansieringsmekanisme, ville det bidrage til at fastholde og øge antallet af arbejdstagere, der tager en efteruddannelse.

Eftersom der opslås færre ledige stillinger i økonomiske nedgangstider, risikerer de personer, der nu er ved at færdiggøre deres uddannelse, at opleve arbejdsløshed og perioder uden erhvervsaktivitet, hvilket kan skade deres beskæftigelsesegnhed, selv efter genopretningen. Uden grundlæggende kvalifikationer – som unge alt for ofte mangler – er det endnu vanskeligere at finde et job. De unge, der nu prøver at komme ind på arbejdsmarkedet, har brug for den bedst mulige støtte i form af jobformidlinger, praktisk oplæring på arbejdspladsen eller adgang til videregående studier for at erhverve de vigtige kompetencer, der er nødvendige for et vellykket karriereforløb. Dette kan støttes ved til trods for krisen, men med velgennemtænkte nationale målsætninger at opretholde og oprette lærepladser i virksomheder og i den offentlige sektor; flere muligheder for mobilitet under læringsfasen, herunder for lærlinge, erhvervsuddannelsessøgende og praktikanter med en videregående uddannelse; samt en beslutsom indsats for at nedbringe både antallet af elever, der går tidligt ud af skolen, og antallet af unge med utilstrækkelige nøglekompetencer. [EU's program for livslang læring bør også tages i anvendelse for at støtte innovative tiltag til undersøgelse af, hvordan jobrelevante færdigheder bedre kan indlæres, og hvordan partnerskaberne mellem erhvervslivet og uddannelsesinstitutioner kan forbedres.](#)

Forslag til prioriterede tiltag

Forbedring af kompetencer, styrkelse af livslang læring

- Kommissionen vil fremskynde dagsordenen for initiativet "Nye kvalifikationer for nye job". Den vil fremlægge en analyse af nye kvalifikationsbehov sektor for sektor, herunder kvalifikationer i en lavemissionsøkonomi. Den vil udgive en vejledning i efteruddannelse i små og mellemstore virksomheder og undersøge muligheden for på EU-plan at nedsætte udvalg for sektorspecifikke kvalifikationer med deltagelse af erhvervslivet, arbejdsmarkedets parter og de offentlige myndigheder.
- Medlemsstaterne bør gøre brug af tilgængelig støtte fra ESF og snarest styrke deres evne til at foregribe og forudsige de fremtidige behov for kvalifikationer og til bedre at matche udbud og efterspørgsel af kvalifikationer i de sektorer og erhvervsgrene, der er hårdest ramt af krisen. Medlemsstaterne bør fortsat forbedre kvaliteten af og adgangen til uddannelse og erhvervsuddannelse.
- Medlemsstaterne bør i samarbejde med arbejdsmarkedets parter videreudvikle og virkeliggøre nationale rammer for kvalifikationer baseret på resultaterne af læringen og i sammenhæng med den europæiske referenceramme for kvalifikationer. Det bør omfatte styrkede ordninger for godkendelse af kvalifikationer, herunder de kompetencer, der er erhvervet gennem uformel læring, især i sektorer med store muligheder for stigende beskæftigelse, f.eks. sundhedssektoren eller sektoren for langvarig pleje.
- Kommissionen bør sammen med medlemsstaterne og inden for de nye strategiske rammer for uddannelse og erhvervsuddannelse styrke effektiviteten af livslang læring ved at fremme fleksible lærings- og uddannelsesmuligheder. EU har for nylig vedtaget, at 15 % af arbejdstagerne bør deltage i livslang læring, og at det inden 2020 bør være således, at 40 % af de 30-34-årige har en afsluttet universitetsuddannelse. For at sikre hurtige fremskridt i forbedringen af arbejdskraftens kompetencer for at opfylde disse benchmarks opfordres medlemsstaterne til at fastsætte nationale mål inden for de områder, der er omfattet af EU's benchmarks under hensyntagen til medlemsstaternes individuelle behov.

Hjælp til de unge nu

Medlemsstaterne bør, med støtte fra Kommissionen, ESF og i givet fald arbejdsmarkedets parter:

- sikre, at mindst 5 mio. unge EU-borgere kan få en læreplads af høj kvalitet indtil udgangen af 2010. Virksomhederne bør også stadig tilbyde praktikantpladser for at øge de studerendes beskæftigelsesegnethed
- snarest lægge strategier for nedbringelse af antallet af unge, der forlader skolen tidligt, og sikre, at flere unge forlader skolen med en gymnasial uddannelse, eftersom mange lande stadig ligger langt fra EU-målet om maksimalt 10 % frafaldne elever. Det kan omfatte foranstaltninger til at holde længere fast på de unge i skolen, hæve minimumsalderen for afsluttet skolegang, yde tilskud til

skolesøgende for at gå i skole samt tilbyde fleksible og alternative uddannelsesformer i skoler og erhvervsuddannelsesinstitutioner

- styrke EU-målet vedrørende "et nyt afsæt" for arbejdsløse unge: alle bør hurtigst muligt tilbydes efteruddannelse eller arbejde, dvs. for 15-19-årige senest en måned og for 20-24-årige senest to måneder efter, at de er blevet arbejdsløse; ungdomsorganisationer bør have støtte til at udbyde efteruddannelse, og der bør ydes hjælp til unge, der forlader skolen tidligt, eller som opgiver skolegangen.

2.3. ØGET ADGANG TIL BESKÆFTIGELSE

For at lindre krisens sociale virkninger og forhindre langtidsledighed og inaktivitet er det væsentligt at fastholde og sende flere personer ud på arbejdsmarkedet, især kvinder og ældre arbejdstagere og andre grupper, der er udsat for forskelsbehandling. Den bedste vej væk fra udstødelse er beskæftigelse: det sociale Europa begynder med et job – alligevel var der selv før krisen alt for mange EU-borgere, som kunne være i beskæftigelse, og som ikke havde adgang til et job.

EU's fælles principper for aktiv inddragelse danner integrerede rammer for øget beskæftigelse, bekæmpelse af social udstødelse og støtte til social samhørighed gennem modernisering af de sociale beskyttelsessystemer: Argumenterne til fordel for hurtig gennemførelse og overvågning af Kommissionens nye henstilling om aktiv inddragelse, der er vedtaget af Rådet, er stærkere end nogensinde før. Krisen betyder også, at der bliver brug for nye former for solidaritet. Systemerne for minimumsindkomster, som allerede findes i de fleste medlemsstater, kan spille en vigtig rolle som automatiske stabilisatorer og kan om nødvendigt styrkes for at bevare købekraften for de personer, der står uden arbejde, især i lande, hvor arbejdsløshedsunderstøttelsens dækning eller varighed er mindst.

Det er nødvendigt med en hurtig indsats for at få overgang til andet arbejde til at betale sig og forbedre adgangen til beskæftigelse: mindskelse af arbejdsgivernes udgifter til at ansætte folk og udnyttelse af potentialet for jobskabelse, især til gavn for lavt kvalificerede; reduktion af faktorer, der virker som en hindring for finde arbejde: forbedring af skatte- og socialsikringssystemerne, for at det kan betale sig at have et job, herunder mindskelse af skattebyrden for ægtefæller; samt incitamenter til arbejdsløse til at starte egen virksomhed, f.eks. i form af iværksætterkurser og mikrokreditter. Lande, der nu står over for en strøm af emigrerede arbejdstagere, der vender hjem på grund af krisen, bør også gøre det lettere for dem hurtigt at blive integreret på arbejdsmarkedet. Da kvinder oftere end mænd er i usikre job eller står uden for arbejdsmarkedet, bør man styrke foranstaltningerne til at sikre ligestilling mellem kønnene.

For at give de dårligst stillede, herunder legale indvandrere fra tredjelande, en bedre chance for at komme ind på arbejdsmarkedet, og for at hjælpe afskedigede arbejdstagere og arbejdsløse så tidligt som muligt, er der tungtvejende argumenter for et bedre samarbejde mellem offentlige myndigheder, offentlige og private arbejdsformidlinger, socialforsorgsmyndighederne, voksenuddannelsestjenesterne, arbejdsmarkedets parter og civilsamfundet. Medlemsstaterne og de offentlige arbejdsformidlinger bør især også forstærke den gensidige læring for at forbedre de aktive arbejdsmarkedspolitikkers effektivitet og gennemslagskraft.

Forslag til prioriterede tiltag

Styrkelse af aktiveringstiltag og lettere adgang til beskæftigelse

Medlemsstaterne bør afsætte en betydelig del af deres ESF-ressourcer til at forbedre de nationale arbejdsformidlingers og de aktive arbejdsmarkedspolitikkers effektivitet og skabe incitamenters til at oprette virksomhed eller til at nedsætte sig som selvstændig erhvervsdrivende. Medlemsstaterne bør forstærke indsatsen for aktivt at gennemføre og overvåge EU's fælles principper for aktiv inddragelse. I tråd med disse principper og i betragtning af de vide muligheder, som de eksisterende statsstøtteregler åbner op for, opfordres medlemsstaterne til:

- at styrke EU-målet vedrørende "et nyt afsæt" for arbejdsløse voksne for at sikre, at de får tilbudt et nyt job, supplerende efteruddannelse, en læreplads eller andre beskæftigelsesfremmende foranstaltninger senest tre måneder efter, at de har tilmeldt sig den offentlige arbejdsformidling
- at hjælpe langtidsløse tilbage i beskæftigelse ved at sænke de ikke-lønrelaterede arbejdskraftomkostninger, f.eks. ved at fjerne socialsikringsbidragene ved ansættelse af en langtidsløse i seks måneder og opkræve et nedsat bidrag i en periode herefter
- at fremme beskæftigelsen for sårbare grupper og ældre arbejdstagere gennem målrettede og beskæftigelsesrelaterede sociale ydelser og incitamenters til at ansætte folk, også i den sociale økonomi, samtidig med at ordninger for tidlig pensionering gøres mindre attraktive
- at stimulere efterspørgslen og skabe flere job for lavt kvalificeret arbejdskraft, f.eks. ved at indføre skattelettelser eller andre incitamenters såsom økonomisk støtte til rengøringshjælp og pleje
- at styrke samarbejdet og udvekslingen af erfaringer mellem offentlige og private arbejdsformidlingers og øge deres kapacitet til at tackle den nye, store strøm af jobsøgende (med støtte fra Kommissionen).

3. BEDRE UDNYTTELSE AF FÆLLESSKABSMIDLERNERNE

Den fælles forpligtelse til at løfte beskæftigelsen skal understøttes med alle til rådighed stående fællesskabsinstrumenters. Gennem ESF støtter medlemsstaterne allerede mange genopretningsforanstaltninger, der svarer til de centrale prioriteringer og aktioners, der er omhandlet i denne meddelelse (jf. bilag 3). Siden vedtagelsen af den europæiske genopretningsplan har EU-institutionerne endvidere vedtaget en række lovgivningsmæssige ændringer for at styrke ESF's rolle i afbødningen af krisens virkninger. Den Europæiske Fond for Regionaludvikling bør også udnyttes fuldt ud for at støtte antikriseindsatsen.

Adgangen til og anvendelsen af ESF er blevet forenklet; forskudsbetalinger fra ESF til medlemsstaterne er blevet fremskyndet og øget, og der er udbetalt ca. 1,8 mia. EUR. Anvendelsesområdet for Den Europæiske Fond for Tilpasning til Globaliseringen er også blevet udvidet, og fonden kan nu mobiliseres i fuldt omfang; alle virksomhedslukninger som følge af krisen, der berører mindst 500 arbejdstagere, kan nu dækkes; kriterierne for støtteberettigelse er også blevet forenklet.

3.1. MOBILISERING AF ALLE TILGÆNGELIGE MIDLER SOM MODTRÆK MOD KRISEN

ESF er et fremragende redskab til at investere i mennesker: ca. 9 mio. borgere drager hvert år direkte fordel af ESF-støtte. Disse muligheder kan udnyttes i endnu højere grad. Krisens pludselige virkninger kræver hurtig mobilisering af ESF-ressourcer, der normalt udbetales gradvis over en periode på 9-10 år. Ved at gøre fuldt brug af det budget, der er til rådighed i de finansielle overslag, vil Kommissionen sikre, at **der alene i 2009-2010 stilles ca. 19 mia. EUR til rådighed for ESF.**

Kommissionen vil aktivt støtte medlemsstaterne ved hurtigt at stille disse midler til rådighed, dog under hensyntagen til Fællesskabets statsstøtteregler⁶; Kommissionen vil indføre en hurtig procedure i de tilfælde, hvor der kræves en tilpasning af et ESF-program, og således forkorte processen til højst en måneds varighed, og vil give de nationale myndigheder praktisk vejledning. Kommissionen opfordrer ligeledes medlemsstaterne til at hurtigst muligt at øge deres udgiftsbudget og mindske flaskehalsene i de nationale finansieringssystemer, således at ESF-betalingerne til de nationale kontantkonti hurtigt kan formidles videre til støttemodtagerne under ESF-programmerne. Medlemsstaterne tilskyndes også til at drage fuld fordel af lån fra Den Europæiske Investeringsbank (EIB) for at øge ESF-tilskuddet til deres pakker for hurtig genopretning.

Det har afgørende betydning for, hvor vellykkede beskæftigelsesforanstaltningerne bliver, at arbejdsmarkedets parter inddrages, hvilket illustreres af deres nyttige fælles anbefalinger til, hvordan ESF kan støtte den økonomiske genopretning. ESF kan hjælpe: **1,2 mia. EUR øremærkes i ESF til arbejdsmarkedets parter** i regioner, der sakker bagud, udelukkende med det formål at opbygge kapaciteten og gennemføre fælles aktioner; arbejdsmarkedets parter bør i samarbejde med medlemsstaterne gøre fuldt brug af denne facilitet.

For at optimere virkningerne af EU-støtten og den nationale finansieringsstøtte til de centrale prioriteringer og aktioner, der er omhandlet i nærværende meddelelse, vil medlemsstaterne, med deltagelse af arbejdsmarkedets parter, få hjælp til at udarbejde **pakker for hurtig reaktion, hvor ESF-tilskuddene især skal bruges til:**

- **at hjælpe arbejdstagere og virksomheder under omlægning**, herunder efteruddannelsesordninger på den pågældende virksomhed, om nødvendigt kombineret med incitamentter til at ansætte langtidsledige; incitamentter til at nedsætte udgifterne til mobilitet til regioner, hvor der findes jobmuligheder (f.eks. godtgørelse af transportudgifter)
- **fremme af iværksætteri og selvstændig erhvervsaktivitet**, herunder oprettelse af nye virksomheder og nedsættelse af udgifterne til lån, udarbejdelse af bæredygtige forretningsplaner og mentorordninger for nye virksomheder; mindskelse af bureaukratiet og forenkling af procedurerne for oprettelse af virksomheder

⁶ Kommissionen har i dag vedtaget retningslinjer for statsstøtte, der er forenelig med erhvervsuddannelse og retningslinjer for statsstøtte, der er forenelig med dårligt stillede og handicappede arbejdstagere - SEK(2009) 719.

- **matchning af kvalifikationer med arbejdsmarkedets behov**, herunder uddannelse og erhvervsuddannelse af høj kvalitet; nye efteruddannelser eller kurser om iværksætteri og en lavemissionsøkonomi; forskere, der skal fremme innovation; instrumenter, herunder ikt, til bedre overvågning og foregribelse af arbejdsmarkedets behov
- **unge**, herunder oprettelse af flere lærepladser eller studielegater og –lån i forbindelse med en formel uddannelse; incitamentter til virksomhederne til at oprette praktikantpladser og lærepladser eller til at ansætte unge; alternative uddannelsesmuligheder for unge, der forlader skolen tidligt
- **de mest sårbare grupper**, herunder aktiveringsforanstaltninger og incitamentter til virksomhederne til at beskæftige dårligt stillede arbejdstagere eller tilpasse arbejdsvilkårene for at tage hensyn til balancen mellem arbejdsliv og fritid og til særlige behov (f.eks. for ældre arbejdstagere og handicappede)
- **offentlige arbejdsformidlinger**, herunder tjenesteydelser til et voksende antal klienter, dygtiggørelse af arbejdsformidlingens personale og fremme af samarbejdet med andre berørte parter.

3.2. FREMSKYNDET FINANSIERING FOR AT TACKLE KRISEN

Der indføres **to muligheder for fremskyndet finansiering**, der skal bidrage væsentligt til medlemsstaternes genopretningsforanstaltninger:

- Til støtte for gennemførelsen af pakkerne for hurtig genopretning og mere generelt investeringerne i forbindelse med samhørighedspolitikken vil Kommissionen snarest fremsætte forslag til ændring af forordningen om strukturfondene for at gøre det muligt for medlemsstaterne at vælge **ikke at yde national samfinansiering i 2009 og 2010**. Uden at fordelingen af midler mellem medlemsstaterne eller det årlige loft over de finansielle rammer for EU's betalingsbevillinger derved ændres, vil denne mulighed for forud at afholde udgifterne under krisens forventede højdepunkt og anvende en EU-tilbagebetalingssats på 100 % fremskynde gennemførelsen af en række projekter og samtidig mindske de finansielle problemer, navnlig i medlemsstater, hvor ESF-samfinansieringen dækker et betragteligt beløb af de samlede arbejdskraftomkostninger. Kommissionen vil i et partnerskab med medlemsstaterne omhyggeligt overvåge virkningerne af pakkerne for hurtig genopretning ved hjælp af de eksisterende ESF-systemer for årlige og strategiske rapporter.
- For at give de arbejdsløse en ny chance og åbne iværksættervejen for nogle af EU's dårligst stillede grupper, herunder de unge, vil Kommissionen snarest fremsætte forslag til en ny **EU-mikrofinansfacilitet til fordel for beskæftigelse** med det formål at skabe mikrovirksomheder og udvikle den sociale økonomi. På det eksisterende budget tildeles der til nye formål 100 mio. EUR, som kunne få en multiplikatorvirkning på over **500 mio. EUR**, og denne nye facilitet vil i et fælles initiativ med internationale finansinstitutter, navnlig EIB-gruppen, udvide omfanget af målrettet finansiel støtte til nye iværksættere i den aktuelle situation, hvor lånemulighederne er mindsket. Stifterne af mikrovirksomheder vil også få

støtte i form af mentorordninger, uddannelse, coaching og kapacitetsopbygning, ligesom ESF vil yde rentestøtte.

4. FORBEREDELSE MED HENBLIK PÅ FREMTIDEN

For at komme stærkere ud på den anden side af krisen skal EU udnytte alle mulighederne i den europæiske sociale markedsøkonomi og følge sin langfristede reformstrategi for omdannelse af EU til en mere konkurrencedygtig og innovativ lavemissionsøkonomi med åbne arbejdsmarkeder, der giver et mere rummeligt samfund med bedre arbejdspladser. Med henblik herpå skal EU investere i borgernes kompetencer og beskæftigelsesegnethed og sikre, at arbejdsmarkederne er rummelige og effektive og fast forankret i flexicurityprincipperne.

Den nuværende krises omfang har ingen fortilfælde, og mange arbejdspladser er nedlagt i de seneste måneder, men der blev skabt mange flere arbejdspladser i vækstårene, der gik forud. I de sidste 12 år har EU været en drivkraft bag de fremskridt, der er gjort inden for arbejdsmarkedspolitikken og i beskæftigelsessituationen, først med den europæiske beskæftigelsesstrategi og senere inden for rammerne af Lissabonstrategien: Man har kortlagt de fælles udfordringer, prioriteringerne og den bedste praksis, fastsat fælles ambitiøse mål og iværksat gensidig læring.

Hovedansvaret for udformning af arbejdsmarkeds- og socialpolitikker vil fortsat ligge hos medlemsstaterne, og de mange forskellige situationer mellem og i medlemsstaterne kan kræve en mere differentieret tilgang. De fælles værdier – åbenhed, solidaritet og muligheder – der understøttes af medlemsstaternes og EU's forskellige politikker og institutioner såvel som af den omfattende EU-lovgivning, frembyder reelle fordele og EU-merværdi for EU-borgerne.

Disse værdier bør fortsat danne grundlag for EU's reaktion på krisen; faktisk er EU's rolle vigtigere end nogensinde før; EU's strategi for beskæftigelsen i årene efter 2010 vil kræve bedre instrumenter, ressourcer og metoder såvel som en klar vision af de store udfordringer, som vore samfund bliver stillet over for, for at hjælpe EU og EU-borgerne med at komme stærkere ud af lavkonjunktoren end før.

Politisk samordning som led i den europæiske beskæftigelsesstrategi, herunder udarbejdelse af retningslinjer for beskæftigelsen og landespecifikke henstillinger, har været et vigtigt redskab i forberedelsen af reformerne til fremme af økonomisk vækst og jobskabelse. I lyset af tidligere erfaringer og de globale, strategiske, teknologiske, demografiske og miljømæssige udfordringer, skal fremtidens politikker og mål dog styrkes for yderligere at øge produktiviteten, konkurrenceevnen og den sociale lighed.

Kommissionen vil i slutningen af 2009 forelægge forslag om strategien for vækst og beskæftigelse efter 2010, herunder beskæftigelsesstrategien. Dermed tager Kommissionen hensyn til den løbende debat blandt EU-institutionerne og alle de berørte parter om navnlig en række af de hidtil fremhævede tiltag:

- De tre prioriterede centrale politikker, der er beskrevet i denne meddelelse, bliver lige så relevante for den kommende europæiske beskæftigelsesstrategi,

når EU skal bygge bro over kløften mellem en afbødning af krisens virkninger og forberedelse af genopretningen. Den europæiske beskæftigelsesstrategi bør bidrage til, at der gennem arbejdsmarkedspolitikkerne skabes vækst og beskæftigelse, at kvalifikationsniveauet forbedres drastisk, og at inddragelsespolitikernes positive økonomiske rolle i beskæftigelseseffektiviteten og den finansielle bæredygtighed udnyttes.

- I en fornyet EU-strategi for vækst og beskæftigelse bør den europæiske beskæftigelsesstrategi forenkles og indeholde bedre fokuserede målsætninger for at sikre større konsekvens.
- Det nationale ejerskab bør styrkes, og de nationale parlamenter, arbejdsmarkedets parter og andre berørte parter bør i højere grad inddrages i udarbejdelsen og vedtagelsen af medlemsstaternes reformprogrammer; en mere målrettet anvendelse af strukturfondene, særlig ESF, bør understøtte gennemførelsen af beskæftigelsespolitikkerne.
- Kommissionens og medlemsstaternes koordinerende rolle får i et samarbejde med arbejdsmarkedets parter afgørende betydning for fremme af sammenligninger og benchmarking på tværs af landene.

5. KONKLUSION

Den fælles EU-forpligtelse vedrørende de centrale prioriteringer, der er omhandlet i denne meddelelse, bør være medvirkende til at tackle EU's udfordringer på mellemlangt og langt sigt og sikre overensstemmelse mellem disse udfordringer og genopretningsforanstaltningerne på kort sigt.

Kommissionen opfordrer Det Europæiske Råd til:

- at vedtage de tre centrale prioriteringer, der indgår i den fælles EU-forpligtelse til at løfte beskæftigelsen
- at godkende medlemsstaternes, Kommissionens og arbejdsmarkedets parter proces for gennemførelse af de aktioner, der fremsættes forslag om inden for hver prioritering, under hensyntagen til den specifikke situation i de enkelte medlemsstater
- at godkende Kommissionens forslag om bedre udnyttelse af fællesskabsmidlerne som modtræk mod krisen
- at opfordre deltagerne i de sociale trepartstopmøder til forud for hvert forårsmøde i Det Europæiske Råd at drøfte og overvåge de fremskridt, der er gjort for at fastsætte og gennemføre prioriteringerne og aktionerne i forbindelse med den fælles forpligtelse
- at tage Kommissionens forslag om at overvåge gennemførelsen af den fælles EU-forpligtelse i samarbejde med medlemsstaterne og arbejdsmarkedets parter i EU til efterretning og til på Det Europæiske Råds forårsmøde i 2010 at aflægge

beretning om de gjorte fremskridt og om betydningen heraf for EU's dagsorden for beskæftigelsen efter 2010.

Bilag:

1. Medlemsstaternes seneste beskæftigelsesforanstaltninger
2. Fremme af midlertidigt nedsat arbejdstid
3. Bedre udnyttelse af ESF